

MATKARAPORTTI

3.6.2007

Raportti IAA:n Councilin ja komiteoiden kokouksista Meksikossa 15.-18.4.2007

Aktuaarin roolia käsittelevä työryhmä

Aktuaarin roolia käsittelevä epävirallinen työryhmä (RAWG) on useamman IAA:n komitean (Regulation, Accounting, Professionalism, Employee Benefits) perustama. Työryhmän taustalla on se tieto, että aktuaarin rooliin mahdollisesti vaikuttavia standardeja yms. on tekeillä lukuisia.

- Aktuaarin rooli on EU:ssa esillä Solvenssi 2 –projektin yhteydessä.
- Kansainvälinen vakuutusvalvojen yhdistys IAIS on tekemässä solvenssistandardeja, joissa aktuaarin asema tulee esille. Tähän projektiin liittyy myös corporate governance-asioiden käsittely.
- Tilintarkastajien kansainvälinen yhdistys International Federation of Accountance (IAC) ja sen alainen kansainvälisiä tilintarkastusstandardeja valmisteleva IAASB ovat luonnostelemassa standardia asiantuntijoiden käytöstä tilintarkastuksessa. Standardi koskee siis asiantuntijoita yleensä, mutta erityisesti vakuutusallalla aktuaari on keskeinen asiantuntija myös tilintarkastuksessa.
- Eläkepuolella kansainvälinen eläkevalvojen järjestö IOPS on selvittelemässä riskeihin perustuvaa eläkerahastojen valvontaa, jolloin aktuaarin rooli luonnollisesti tulee esille.

Työryhmän tarkoituksena on alun perin ollut pitää eri komiteat tietoisina näistä hankkeista ja koordinoida mahdollisia IAA:n pyrkimyksiä.

Työryhmän puheenjohtaja Ad Kok oli estynyt saapumasta kokoukseen ja puheenjohtajana toimi toinen hollantilainen Roland van den Brink. Hänen (Ad Kokin valmistelemassa) esityksessä työryhmälle oltiin kaavaillemassa aika laajaa tehtävää lähtien aktuaarin roolin määrittelemisestä. Keskustelussa kuitenkin päädyttiin siihen, että Mo Chambers Kanadasta luonnostelee ehdotuksen työryhmän toimeksiannoksi, joka perustuisi strategian kehittämiseen IAA:lle sen edistäessä aktuaarin roolia, meneillään olevien aktiviteettien koordinointiin ja brändihenkeisesti miettimiseen, mikä on aktuaarin tuoma lisäarvo eri yhte-yksissä. Työryhmän jäsenet lähettävät Chambersille omat huomionsa toukokuun loppuun mennessä ja niiden perusteella tehtyä ehdotusta kommentoidaan kesän aikana. Silloin myös selviää, onko työryhmä syytä tehdä viralliseksi.

Työryhmän työ ei mielestäni tällä hetkellä edellytä aktuaariyhdistykseltä toimenpiteitä.

Solvenssi-alamitea

Solvenssi-alamiteassa kuultiin katsaus IAIS:n toimintaan solvenssialueella. Katsauksen piti Rob Curtis, joka on IAIS:n Solvenssi-alamitean uusi puheenjohtaja. IAIS on solvenssiin liittyen valmistelemassa uusia standardeja mm. varojen ja vastuiden arvostuksesta, pääomavaatimuksista, riskienhallinnasta sekä keskustelupaperia sisäisistä malleista. IAA luonnollisesti kommentoi näitä hankkeita, ja IAIS todennäköisesti pyytää sisäisten mallien alueelta IAA:n tekemään sovellutusohjeita.

Kokouksessa käytiin läpi alakomitean IAA:lle valmistelema sisäisten mallien parhaita käytäntöjä koskeva paperi. Paperi on tällä hetkellä aika pitkä ja useiden eri kirjoittajien kirjoituksista yhteen koottu ja siten epäyhtenäinen. Paperin sisällöstä käytiin keskustelua ja myös siitä, tulisiko sen olla vain kuvaus sisäis-

MATKARAPORTTI

3.6.2007

tä malleista vai pitäisikö sen johtaa aikanaan standardeihin. Kun työ aloitettiin, tavoitteena oli jopa kolmosluokan standardi, mutta nyt tavoitetaso on selvästi laskenut, mikä onkin hyvä.

Lopuksi keskusteltiin Solvenssi-alakomitean aikanaan tekemän solvenssikirjan (ns. Sininen kirja) jatkosta. Paperipainos kirjasta on loppunut suuren kysynnän vuoksi. Harkinnassa on nyt, tehdäkö kokonaan uusi kirja vai otetaanko vain lisäpainos ja samanaikaisesti tuotettaisiin artikkeleita, jotka ottaisivat kirjan julkistamisen jälkeen tulleen kehityksen huomioon ja uuden kirjan teko siirrettäisiin myöhemmäksi. Kirjaa pidetään erittäin tärkeänä, koska sitä käytetään paitsi erilaisissa solvenssiprojekteissa viitteenä, myös yliopistoissa oppikirjana.

Rolf Stölting antoi katsauksen Solvenssi 2:n tilanteesta ja Glenn Meyers esitteli korrelaatioiden käsitteilyä.

Tämän komitean työ ei mielestäni tällä hetkellä edellytä yhdistykseltä toimenpiteitä. Kiinnostuneet voivat kuitenkin tutustua sisäisen mallin ohjeluonnokseen IAA:n kotisivuilla.

Vastuuvelka- ja riskimarginaalia selvittävä työryhmä

Regulation ja Accounting –komiteat perustivat syksyllä 2005 IAIS:n pyynnöstä yhteisen työryhmän nimeltä Risk Margin Working Group (RMWG) selvittämään, miten vastuuvelan odotusarvo ja riskimarginaali pitäisi määrätä. IAIS ja IAA käyttävät tätä työtä IASB:n kanssa neuvotellessaan. Tarkempi tausta löytyy aktuaariyhdistyksen vuosikokouksen esitelmästä.

Kokouksessa käytiin raporttiluonnos yksityiskohtaisesti läpi ja kuultiin lukuisia muutosehdotuksia yksityiskohtiin. Mm. raportin lyhentämistä merkittävästi toivottiin. Raportti on kommentoivana niin, että kommentit siihen tulisi saada 23.5.2007 mennessä. Keskusteltiin paljon siitä, onko kyseessä tutkimus (research paper) vai soveltamisohje (application guidance). Tässä vaiheessa keskustelu näytti kallistuvan siihen, että toistaiseksi kyseessä olisi tutkimus ja mahdolliset soveltamisohjeet tulevat tehtäviksi myöhemmin. Raporttiin saatavista kommentteista riippuu, lähetetäänkö seuraava luonnos vielä uudestaan kommentoitavaksi. Kokouksessa mukana ollut IAIS:n vakuutuskomitean puheenjohtaja Rob Esson toivoi nopeaa aikataulua, koska IASB viittaa omassa työssään tähän raporttiin. Todennäköisesti myös IASB:n vakuutusprojektin kakkosvaiheen keskustelupaperi vaikuttaa ryhmän jatkotyöhön.

Aktuaariyhdistyksen tulisi käydä raportti läpi ja tarvittaessa kommentoida. Raportti tulisi saattaa myös jäsenten tietoon, koska kaikilla halukkailla on mahdollisuus kommentointiin.

Presidents' Forum

IAAn kokousten yhteydessä kokoontuivat myös aktuaariyhdistysten puheenjohtajat. Olin paikalla mukana Groupe Consultatifin edustajana. Kokouksessa vahvistettiin Edinburghissa otettu kanta, että Forum ei varsinaisesti keskittyisi IAA:n hallintoasioitten käsittelyyn.

Ensimmäinen aihe oli aktuaarien ja valvojien suhde ja erityisesti se, kenen pitäisi antaa erityisesti henkivakuutuksen puolella vastuuvelan laskentaan tai hinnoitteluun liittyviä standardeja. Asiasta alusti Colm Fagan Irlannista. Yleinen kehitys anglosaksisissa maissa on ollut, että nämä asiat ovat enemmän siirtyneet viranomaismääräyksiin kuin aiemmin eli on tultu lähemmäksi pohjoismaista ja mannereurooppalaisia käytäntöä. Irlannissa aktuaarikunta on itse esittänyt tällaisen toivomuksen päättäjille, mutta aloite ei saanut vastakaikua.

MATKARAPORTTI

3.6.2007

Irlannissa aktuaareille on annettu aika laaja rooli. He antavat lausuntoja mm. vakuutusesitteessä käytävistä kuluperusteista ja vakuutusvälittäjien palkkioista.

Toinen aihe oli elinikäinen oppiminen, siis aktuaarin kouluttautuminen ja ajan tasalla pysyttelemineen tutkinnon suorittamisen jälkeen, Continuous Professional Development (CPD). Asiasta alusti Carla Angela Italiasta. Italiassa tarjontaa CPD:alueella on ollut aika laajasti jo 80-luvulta lähtien. Anglosaksisissa maissa asia on tullut vasta nyt enemmän esille. Keskustelua käytiin paljon siitä, millaista CPD:n pitäisi olla, tulisiko CDP:n olla pakollista ja pisteytettyä, miten sitä voidaan valvoa jne. Aihe on tärkeä pohdittavaksi myös Suomen yhdistyksessä.

Mielenkiintoinen aihe oli ehdotus maailmanlaajuisesti yritysten riskienhallinta – tutkinnoksi tai sertifikaatiksi: Global Enterprise Risk Management Designation (ERM). Asiasta alusti Harry Panjer (Kanada), Fred Rowley (Australia) ja Ed Robbins (USA). Lyhyesti sanoen ideana on, että aktuaariyhdistykset voisivat perustaa uuden jäsenluokan, joka keskittyisi riskienhallintaan yleisesti, ei siis vain vakuutusyhtiöiden vakuutusriskien hallintaan. Käytännössä pääkohdealue kuitenkin ensi alkuun olisi finanssiala. Ehdotuksen taustalla tieto, että parikin USAssa toimivaa riskienhallintaorganisaatiota on ryhtynyt antamaan omia riskienhallinta-ammattilaisten sertifikaattia, jotka yritykset näyttävät maailmanlaajuisesti kelpuuttavan meriitiksi uuden nopeasti leviävän tehtävän CRO (Chief Risk Officer) hoitajia valittaessa. CROt toimivat ainakin rahoitusalueilla tehtävälalueilla, jotka hyvin sopivat tai jopa kuuluvat aktuaareille.

Society of Actuaries on USAssa maaliskuussa ottanut käyttöön tällaisen jäsenluokan. Sertifikaattitunnus on CERA (Certified Enterprise Risk Analyst). Ideana on, että tällaisella henkilöllä on pitkälti sama koulutus, mutta vähemmän esim. henkivakuutuksen tekniikkaa ja eräitä perustietoja kuin aktuaarilla. Koulutuksen pääpaino on finanssimatematiikassa. CERA on lähes aina joko Societyn täysjäsen (FSA) tai liitännäisjäsen (ASA). Jälkimmäinen on sellainen henkilö, joka on suorittanut osan aktuaaritutkintoon vaa-dittavista tenteistä, mutta ei ole kuitenkaan saanut täyttä pätevyyttä.

Ehdotukseen sisältyy myös ajatus sertifikaatin automaattisesta keskinäisestä tunnistamisesta, mikä siis tarkoittaisi sitä, että yhden yhdistyksen antaman sertifikaatin kelpuuttaisivat kaikki muutkin mukana olevat yhdistykset. Kokouksessa kysyttiin alustavaa yhdistysten halukkuutta olla mukana tämän tyyppisessä kehittämisessä. Kukaan ei sanonut olevansa vastaan. Ilmoitin Suomen puolelta, että voimme olla "Supportive Observer".

Tämä on asia, johon Suomen yhdistyksen tulisi mielestäni suhtautua aktiivisesti.

Yhteiskokous

Accounting, Regulation, Solvenssi-alakomitea ja Finanssiriski-komitea pitivät yhteisen kokouksen. Kokouksen tarkoitus on olla informatiivinen niin, että näissä komiteoissa, jotka osittain käsittelevät samantyyppisiä asioita, tiedettäisiin myös kokonaiskuva. Kokouksessa kukin näistä komiteoista selosti lyhyesti viimeaikaista toimintaansa. Hiukan tarkemmin käsiteltiin riskimarginaali-työryhmän raporttia, IASB:n Fair Value-projektin tilannetta ja finanssiriskikomitean projektia finanssiekonomian alueella.

Jukka Rantala